Сосполна інформаційна новинка Русинув Мадярщины • A magyarországi ruszinok közéleti, tájékoztató lapja

РУСИНСЬКЫЙ СВІТ
RUSZIN VILÁG

рочник XIX. число 147., януар – фебруар
XIX. évfolyam 147. szám, január – február 2021

Образы Володимира Микиты / Mikita Volodimir festményei

„На порозї вічного” / „Az örökkévalóság küszöbén” 125 x 185 cm, 1995.

„На тарадічох старуй хыжы” / „Az öreg ház lépcsőin”
118 x 98 cm, 2004.

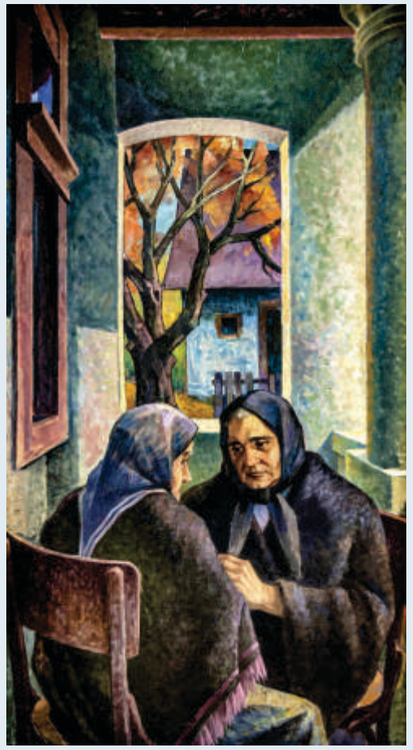

„Сестры” / „Nővérek”
180 x 98 cm, 2003.

Hodinka Antal emlékére
Памяти Антонія Годинкы

Особоє посяченя Дуная у Будапештї

Традіційну церемонію посяченя Дуная 2021-го рока тримали из даякыма особостями.

Зазвычай, митрополіт Фюлёп Кочіш тримле посяченя Дуная 6–го януара на день Водокщув, сёго рока церемонія одбыла ся днём переже. Єднакож зміна была вызвана не особов сітуаціёв из епідеміёв, а просто тым, што булша часть членув Конференції католицькых єпископув Мадярщины, включая ґрекокатолицькых єпископув, 6-го януара сятковала у Пейчу заєдно из высяченём на єпископа отця Ласлова Фелфелдія. Тымчасом, літурґійнї предписаня позволявуть крещеня воды напережый вечур, по вечурнї и літурґії Сятого Василія. Тым кіпом, церемонія зачала ся рано у церьковлї на улицї Фё, а пак, у привычный час - лем на день скорше – у 12 годин дня вірныкы и процесія выйшли на моло площі Батянї, абы помолити ся за великоє крещеня воды.

Єднак, инша особость направду была оправдана превентивами.

Єден из прекрасных моментув покрещеня, коли крест три раз занурювуть у воду, докідь вірныкы співавуть тропар, а пак каждый участник цїлує його. Сесь сокташ теперь быв пропущеный, айбо вшыткі притомнї вірныкы мали можность дустати благословеня дунайськуй воды.

У кунцї великого крещеня митрополіт Фюлёп повідав за мусайности, потребности и можности очищеня.

Жерело: Гайдудорозька єпархія,
фото: Геллерт Орбан

Водокщи у Мішколцськуй Ґрекокатолицькуй Єпархії

Сято Водокщи – се сято Сятого Явленя Господа нашого Исуса Христа (грец. Теофанія – прибл. „Явленя Бога”), завто же у момент крещеня Исуса усї три Лиця Сятуй Тройцї отворили ся народови. Господь Исус быв занурений у воды рікы Йордан, Сятый Дух приходив у кіпі Голуба, а з небес роздав ся голос Бога-Отця.

У предвечур праздника Богоявленя наш ґрекокатолицькый обряд прописує велику Вечурню из Літурґіёв св. Василія, котру тримав у Єпархіалнум Соборі Єго Преосященство Др. Атаназ Орос, єпископ Мішколцськуй Ґрекокатолицькуй Єпархії. По откончену тримали велику церемонію осяченя у церьковли.

Таинство великого крещеня воды и сущность ї молитов майлїпше одображає віру нашої Восточної Церьковли у силу и благословеня сятої воды. У молитвох мы многократ просиме Сятого Духа зойти у воду, очистити и осятити ії, и дати душі і тїлови дар силы исцїленя. Дуже краснї и глубокі молитвы крещеня воды выхвалявуть сяту Тройцю и просять Сятого Духа зойти и осятити воду. У сюм видиме ушытку сущность, важность и силу сятости осяченя воды.

Предвечур Водокщи у церьковли Сятого Николая

„Чоловік лем занурившы ся у Дух Божый може познати чистоту дїтины из невинного духа рожденої, котра без страха и ганьбы може предстати перед постатёв Божов, бо любов Всевышнёго очистила ії од усёї паскудї, біды и убогости” - казав парохіалный сященик Др. Томаш Круппа 5-го януара сёго рока. У Нїредьгазськуй Церьковли Сятого Николая

тримали Сяту Літурґію св. Василія, довєдна провели церемонію крещеня воды и вечаршого псалма. О. Абел Сочка, ЧСВВ, єпископ Нїредьгазськуй Єпархії осятив воду.

Текст и фото: Нора Полякне Товт / Нїредьгазська Єпархія

Товмачила: Евеліна Скіба

Честованї читателї!

Просиме 1% из вашуй данї перечисляти на фундацію „За Русинув”, данёвоє число котроїː 18170720-1-42

Покладеня вінцюв на груб академика Антонія Годинкы

7-го февруара с.р. на цвинтарёви по Фіумейськуй улиці зобрали ся Русины – изза пандемії – лем з Будапешта. По традіції каждый рук ту зберавуть ся Русины з цїлуй краины – теперь нас было чоловік даз двадцять з вінцями честованя у рукох. Сюй студенуй, а подаколы и дождяныў неділї было приятно стрітити ся з другыма, силили сьме познати єден другого через маскы, мало поговорили сьме. У час пандемії маєме шансу на личнї стрічі лем сяк.

По бесїдох Др. Степана Лявинця, предсїдателя Світового Конґреса Русинув и Віктора Крамаренка, предсїдателя ВРС на памнятник Антонія Годинкы поклали вінцї од имени Віры Ґіріц, національному посланику Русинув у Парламентї, Віктор Ґіріц, Др. Степан Лявинец, Віктор Крамаренко, предсїдателї и члены РРС Будапешта. На церемонії была притомна и Др. Маріанна Лявинец, предсїдатель Столичного Русинського Самосправованя.

Памняти Антонія Годинкы

На Пудкарпатю, у Сокырницї захранила ся церьков Сятого Миколая Чудотворця из 17. столїтя, де служыв отець академика Роман Годинка, а на стїнї містнуй школы є памнятна табла на честь Антонія Годинкы.

У Мадярськум інстітутови имени Ференца Раковція II. дїйствує Лінґвістичный Изглядовательный Центер имени академика Антонія Годинкы, Береґсас, площа Кошшута 6.

У Ужгородї имня академика Антонія Годинкы носить улиця.

ВРС 2004-го рока основало на честь академика Премію Антонія Годинкы (медаль и діплому).

Русинськый научный інстітут имени академика Антонія Годинкы, Будапешт XIV, ул. Дёрмот 85/Б.

Памнятна табла Антоніёви Годинкови на стїнї будовлї у Будапештї VI., ул. Бенцур 5.

Памнятна табла академикови Антоніёви Годинкови на стїнї Пейчського универзітета, Пейч, ул. Яноша Ковач Сантов 1/Б.

Груб академика Антонія Годинкы на Цвынтарї Фіумейськуй улиці, 24. парцела, 1. шор, 47-а могила.

Каплиця у Ґестерейді

Пятьдесять рокув чекали у Ґестерейді Саболч-Сатмар-Береґськуй области и четыри рокы будовали каплицю, котру 27. октовбра 2018. рока посятили на честь дохторув-сятых безсріберникув Кузьмы и Демяна. Осяченя тримав о. Абел Сочка, ЧСВВ, єпископ Ніредьгазськуй єпархії.

«Нефайна погода не є преградов днешнёго праздника, ибо окрем посяченя сятов водов, и Бог благословляє и осячує з небес нову каплицю», - сякыма словами зачало ся казаня на праздникови посяченя каплиці. Дождь тримав лем до того часа, докідь єпископ, сященикы и асістенція рушыли од школы ку майновуй будовлї поселеня - ґрекокатолицькуй каплиці.

Реліквію пряшовського єпископа-мученика блаженого Павла Ґойдича параднов процесіёв несли до каплиці, побудовануй на централнуй площі села. Єпископ Ніредьгазськуй єпархії нюс, высоко держачы реліквію у сопроводженёви дванадцятёх сященикув, трёх діяконув, міністрантув и вірникув, пак поклав на стул перед запертыма дверьми каплиці. Покропившы сятов водов вонкову стїну будовлї каплиці, по довгых молитвох, єпископ на крест поковтав у двері, вступ до каплиці одопер ся, и сященство из вірниками вступили співавучы тропарь осяченя. Обряд осяченя каплиці, каждый момент котрого має значеня и важность, продовжав ся доокола будучого олтаря.

Днукашнї стїны каплиці были осячені миром, сяченов водов и ладаном, и зачала ся перва Сята Літурґія. Єпископ у казаню упомянув, же плодом роботы, котра была зачата из благословінём предкув, было сотвореня сюй Божуй обителї. Дохторам-сятым безсріберникам Кузьмі и Демянови, котрым посячена каплиця, „церьков и місто роботы не суть розличныма річами, їх дїятельство – быти проповідниками, апостолами каждоднёвого жывота”, - цітує ся из писаня за ных. Каплиця нараз є и містом службы домашнюй помочи у Ґестерейді, котра также названа на честь дохторув-сятых безсріберникув Кузьмы и Демяна, дїяня котрых є мінтов наслїдованя, ибо мы христіаны маєме практиковати милосердіє и ку тым, ко нам не вдячный и не вынагородить нас, – уповів Абель Сочка.

У кунцёви літурґії єпископ на знак вдячности за дїятельство у будованю каплиці дав парафіялному сященикови Яношови Мункачі право носити попувськый крест.

„Од 90-ых рокув думали сьме над містом росположеня каплиці и из даскулькох можностюв наконець быв выбраный телек, де переже жыла давня ґрекокатолицька фамілія Мигаля Михаловича”, – дузнали сьме ся од корінного обывателя Ґестерейда – отця Тібора Надя.

Планованя зачинало ся 2013. рока, фундамент быв закладеный у сяточнуй обстановці у авґустови 2015. рока, а в церемонії ся зучастнив Др. Атаназ Орос, апостолськый управлявучый новоосновануй тогды Ніредьгазськуй єпархії.

Член посланицького собора сполности, што дїє ги філія Ейрпотоцькуй церьковли, Бейла Надь старшый, отець двох ґрекокатолицькых духовных пастырюв, пудпоровав будованя каплиці майже пятьдесять рокув. Многі способствовали появленю будовлї каплиці за довгі рокы, у тум числї и за двадцять два рокы туй служывшый, покойный отець Арпад Орос старшый, пожертвувучі вірникы, містнює самосправованя Ґестерейда, заміститель держ-секретаря з экономичных вопросув Йожеф Бачкай, Балканська ґрекокатолицька парохія, Міністерія Людськых Ресурсув, Ніредьгазська єпархія. На зачатку даваня дозволув, планованя и будованя митрополіт Фюлёп Кочіш и Др. Атаназ Орос, єпископ Мішколцськуй ґрекокатолицькуй єпархії также зограли важну ролю у сюм процесї.

Подля списованя обывателюв 2011. рока, 300 містнї ґрекокатоликы, а меже ныма 50 вірникув, котрі активно зучастнювуть ся у літурґії, теперь мавуть можность частїйше сповідовати свою реліґїю. Доднесь Сяту Літурґію тримали лем каждого третёго тыждня у римокатолицькуй церьковли, айбо теперь каждый тыждень будуть тримати службу Божу у філії Ейрпотока, у каплиці Ґестерейда, збудовануй за проєктом Дёрдя Вакслера, – повідав отець Мункачі.

Текст и фото: Нора Поякне Товт / Ніредьгазька Єпархія
Товмачила: Евеліна Скіба

Русинко Яношне
єдна из лавреатув премії „Доброволник рока области Саболч-Сатмар-Береґ”

Фунґувучый пуд еґідов общества Hierotheosz „Дом фамілії, шансув и доброволництва” области Саболч-Сатмар-Береґ огласила лавреатув премії „Доброволник рока Области Саболч-Сатмар-Береґ”. Меже трёма лавреатами и Русинко Яношне, предсїдатель Русинського національного самосправованя Маріяповча.

Нийна Монціка од самого основаня веде маріяповчанськоє Русинськоє самосправованя. Шорить офіційнї дїла, орґанізує міроприятя, хранить русинську віру и народнї традіції. Ї дїяня скапчанї и з реліґіёв, ибо ґрекокатолицьку віру основали у Маріяповчі Русины. Каждого рока орґанізує табор по захраненёви традіцій про нашу молодеж, координує го кажный день, командує доброволныма помучниками.

Од первых днюв основаня самосправованя каждый рук орґанізує паломницькі путованя, котрыма змуцнює нашу віру. Так были сьме на Пудкарпатю, в Кошицёх, Шарошпотокови, Маріяцелї, Пастов-Сенткутови, Шайовпалфолї, Овпустасерови, Естерґомі. Сї паломництва зблизили фамілії, ґенерації, ибо молодї и старшї были туй довєдна.

Цїль ї дїятельства – захраненя културного и реліґійного жывота Русинув. З помочов ґрантув старать ся осуществити наші планы, позеравучы на обстояня бывавучых туй люди. Паломництвами и проґрамами окрем пудпорованя капчань меже люди має цїль усиленя сполности и переданя традіцій молодым. Робить се вєдно з дружынов, ибо про організацію и сповненя сых міроприят треба много помочи. Мож казати, же не лем сама робить доброволно, айбо и корманює доброволным дїянём.

Орґанізує великоднї, лїтнї и крачунові проґрамы, реґуларно выступать зо співанками, вершами, кулінарным умілством. Не є такого варошського міроприятя, де не выступала бы, не зучастнила бы ся, ибо она є главнов особов и Народного хора пензіяшув. Захранять традіції и язанём, передала уже многым молодым свою науку из сюй сферы также, чым выдїлять ся у передаваню знатя и создаваню діалоґа меже ґенераціями.

2019. рока пуд ї веденём зучастнили сьме ся у створеню мозаик Петра Павла Ґойдича и Теодора Ромжы, а 2020. рока уєдно з Ґрекокатолицьков церьковлёв сотрудила у исповненю иконы на улиці имени Сятого папы Йоана Павла II.

Без неї не зародила ся бы наша добра сполность, котра бере на позур не лем свої інтересы, айбо и інтересы фунґувучых у вароші и нашуй отцюзнинї цівілных люди.

Сердечно ґратулуєме ку премії, желаєме до роботы доброго здоровля и далшої выдержливости.

Товмачила: Ірина Сюч-Ворінка

Честованї Читателї!

Май повну інформацію за жывот Русинув Мадярщины годнї сьте дустати на нашуй інтернет-сторонї: **http://ruszin.com**

Юбілей Володимира Микиты

Народный художник Украины (1991), академик Національнуй академії умілств Украины (2004), лавреат Національнуй премії имени Т. Шевченка (2005), лавреат світовуй премії имени А. Духновича (Прага, 2001), лавреат премії имени академика А. Годинкы (Будапешт, 2011), лавреат премії имени Т. Яблонськуй (2016), триразовый лавреат областнуй премії имени Й. Бокшая и А. Ерделїя (1995, 2005, 2010), член Національнаго Союза Художникув Украины (1962). Угонорованый «Орденом князя Ярослава Мудрого» IV и V ступеня (2006, 2011). Член журі студентського конкурса из живописа «Стріберный малярник» (2016, ярь 2017, осень 2017).

Володимир Микита талантом и трудом создав властный малярськый простур, свою спознавану конструктивну маніру інтерпретації карпатського світа. Володимир Микита малёвав усе а всягды, завто його вступ до Ужгородського умілського училища быв цалком закономірным. Обок учили ся тотї, кого из часом однесуть до третюй ґенерації пудкарпатськуй школы живописа. Художник замолода выробив правила жывота в умілстві – выробив законы самодісціплины, практичну сістему пуддержованя у тонусови орґанізма, а вшыткоє другоє додавав з помочов вродженуй трудолюбивости. За своє одношеня ку творчости повів: «Довго малюву. Зато кажда робота має силну енерґетику».

Уже у первых творох, сповненых у добротнуй реалістичнуй манірі, притомный бізувный мазок, што будує форму, – передвістник будучуй конструктивности. Од зачатка – заглубеный інтерес ку людинї, усилованя передати єдность фізичного ай психологічного, вшіткі составляючі портретного жанра. Панує чуство серенчливо найденуй рувновагы формы, пластикы, колоровуй ґамы. У свуй час подїями были портреты познатых пудкарпатцюв – много у чому смілї и нові у тых условіёх. Єден из вершын його портретістикы – твур «Моя мамка» (1967).

Микита сотворив знамениту фолклорно-епічну едіцію робут, у котрых представленї суть ци не вшыткі проявеня народного жывота. Вун створив свуй пообщено-монументалный пейзаж – ищи єдно прочитаня природы Пудкарпатя. Майважнїйшов про Володимира Микиту є тема хыжы-домувства, індівідуального центера свїта, и тема деревляныў церьковли, што сімболизує Карпаты («Народна ґотика», 1968). У вшыткі періоды творчости появили ся также натюрморты. Конець 1980-ых – тото час модерных експеріментув: творами умілець протестує против нищеня живуй природы на успокоєня технократичных фантазій. Єднако художника усе майбулше трапив народный жывот.

Академик Національнуй академії умілств Украины Володимир Микита дустав ушыткі високі честнї званя, й 2005. рока вун став лавреатом майвысшуй награды державы – Шевченкувськуй премії. Його роботами владївуть много музеюв в Украинї й за ї ґатарами, а дома Микита першым створив пріватный музей своїх робут. До нёго, мусай зазначити, односить ся малярь з особым трепетом: «У своюм жытю я ниґда нич ни од кого не просив. Менї легше ся пуд землю зарвати. Музей створёвав я сам. Менї не извістно, обы подобнї прижытёві музеї десь были, хыбаль у Пікасо ай Далі».

Володимир Микита продовжує працёвати, навщивлять вшыткі выставкы, де усе вдумливо ай заінтересовано оцїнює роботы колеґ.

Од имени русинськуй общины и редакції ґратулуєме у честь юбілея! Многая Лїт! Благая Лїт!

Жерело: zakarpat.brovdi.art; Михайло Сирохман.

Товмачила: Ірина Сюч-Ворінка

Андрій Манайло:
„Творческоє наслїдіє художникув династіи Манайло у контекстї світовой Русиньскуй Культуры”

Андрій Манайло – художник и сосполный дїятель европського видїня, роскрывать читателюм общелюдськї цїнности и европськый естетичный стандарт умілецькых творув и выключного таланта трёх поколїнь русинськых художникув. На матеріалї сюй орігіналнуй научно-изглядовательнуй роботы професіоналнї умілствознателї и історикы культуры годнї будуть изглядовати вклад и місто художникув дінастії Манайло, ги ведучых представителюв русинськуй культуры у розвуй европського умілства бурного XX столїтя и зачатка третёго тысячлїтя.

Поклонникы русинського умілства и русинська діаспора у цїлум світї дустануть документалной пудтвердженя незміннуй цїнности и світового уровня умілства трёх ґенерацій художникув Манайло.

Книга Андрія Манайла, доповнена ілюстративным матеріалом, стане памнятником Пудкарпатськуй школї жывописа, русинському умілствови.

Проф. Иван Поп, Dr.Sc.,
лавреат премії Schola Ludus, премії Антонія Годинкы.

Резуме

Нароблена столїтями історико-культурна маса народного умілства у вшыткых його проявленёх стала ся тым енерґетичным и естетичным потенціалом, котрый став рушавучым фактором про ушыткоє умілство Пудкарпатя. Народноє світоприятя детерміновала честовати землю предкув. Чиста сістема вірованьь култивовала душевность. На сюй земли у чистотї и сятости до нашых днюв захранив ся стародавнїй славянськый язык, ги енерґетичноє сердце и сімбол русинського етноса. Повна архаикы фонетична сістема языка несла мелодійну образность понятійного шора. Про психотіп Русинув характерна медітаційна філозофічность, што помагало выробити позітивноє одношеня до жывота.

Термин «Пудкарпатська школа жывописа» твердо закорінив ся у лексичнум арзеналови днешнїх крітикув и умілствознателюв

Восточнуй Европы. Колекціонеры и шырокі масы зачинавуть проявляти сталый и стабільный інтерес до сёго неордінарного, айбо усе ищи мало познатого у світї умілського феномена.

Художникы дінастії Манайло суть єдныма из основателюв и активныма представителями сюй школы. При тум, што они мали неєднакі путї гляданя свого умілського еґо, жыли у неєднакі історичнї епохы, мали неєднакоє академичноє вошколованя – їх зъєдинять глубоко закорінена у свідомости ґенетична памнять.

В теперішнюм морю інформації, ґлобалізації, технократизації, компютеризації, примітивізації и ушыткого иншого, што происходить у світї, основным вкладом художникув дінастії Манайло у розвуй світовуй русинськуй культуры є оріентація на новаторство, самообновле-

ня, стремлїня до новых горізонтув при варовнум и почтивум одношеню ку глубинам історії и културных традіцій народа, сынами котрого они суть. Такоє одношеня формує и детермінує ядро и маркеры русинського образописного умілства, його архетіпы, каноны, коды, нові можности умілецького языка. Такым кіпом, а также активнов общественов достойностёв, представителї дінастії Манайло вносили и вносять ваговый вклад у захраненя, розвуй и популярізацію нашуй богатуй, унікалнуй и окруженуй незвычнов ауров русинськуй культуры у цїлум світї.

Хоче ся додати, же умілство ищи усе говорить на нераціоналнум языкови чуств и пережывань, оно хранить тепло людськуй душі и формує днукашнїй світ особы. Сесе староє и баналноє ги світ, айбо без сёго неє чоловіка, и кажда нова ґенерація люди одкрывать сї істины наново.

Андрій Манайло

Антоній Кашшай (1921 – 1991)

Вызначенованый умілець УРСР (1960), пак народный художник УРСР (1964), член Союза художников Украины (1946).

Антоній Кашшай из тых малярюв, котрі пришли у великоє умілство, айбо не учили ся у умілськых вошколовательных інституціёх. Ключом успіха быв його талант, тїсноє контактованя из выдатныма малярями и общый творчый ентузіазм, котрый настає на опредїленуй стадії похопленя умілства. Ранні умілські роботы Кашшая – се чудесні реалістичні пейзажы, у котрых чує ся дїяня великого Бокшая. Художник майскоро находить свою жывописну маніру, у котруй главноє – выимковоє чуство фарбовых комбінацій, што доволяє му бавити ся фарбами, даколы и помпезити ся своёв способностёв. Пейзажист од Бога, Кашшай лапать тонкі ставы природы, одображать класичні сюжеты часув рока. Йому пудвладні камерні мотивы и роскошні панорамы. Вун выимково робутный и одданый умілствови.

Антоній Кашшай родив ся 24. фебруара 1921. рока у селї Дубриничі Перечинського района Пудкарпатя у фамілії лїсника. 1939. рока закончив Ужгородську ґімназію, де малёваня преподавав Йосип Бокшай. Пуд його вплывом талантливый ученик засвоёвав фундаменты образописного умілства. Позад ґімназії зачав трудити ся у фінансовуй інституції, айбо продовжовав малёвати, фурт сотрудив з Бокшаём и Ерделїём.

Уже за совєтськуй власти, 1947. рока, Антоній Кашшай первый раз зучастнив ся на областнуй выставцї. А через даскулько рокув твоpы маляря експонувуть у Кіёві, пак – у Римі и Москві, росте його популярность. Малярь бавить важну ролю у жывотї Пудкарпатського оддїленя Союза художников, участвує у сосполнум жывотї, вун приближеный до верьхніх кабінетов. Вун ци не єдиный из художникув змуг побыти у Італії, Норвеґії, Канадї и Японії и привести з тых краин інтересні замалёвкы.

Маніра жывописа мінять ся в 1970-ых рокох – смілї мазкы булш абстрагувучы выводять форму. У 1980-ых художник часто удає ся до тоналных рішень, шіковно хоснує чорну фарбу.

Антоній Кашшай малёвав до послїднїх днюв жывота, котрый ся скончив 1. януара 1992. рока.

Жерело: zakarpat.brovdi.art; Михайло Сирохман.

Товмачила: Ірина Сюч-Ворінка

Александер Духнович: Милен и Любица

Идильская повѣсть, от древних русинов времен

Часть III.

Что больше сходилися заимно, то доволнѣйшіи были сладкою жизнію; часто сказал Милен, як он влюблен, и что жизнь его без Любицы пустая была бы ему, як день без солнца, як нощь без мѣсячка; то само повторила и Любица, сказавше: что без Милена так жити не можно, як животному без воздуха, як рыбѣ без воды.

Многораз пѣсни перенимали, коль Любица спѣвала, Милен на колѣна ей склонив голову, увеселялся, и видѣлося 'му, что и сам соловѣй пріемнѣйше не может щебетати; а коль Милен на фуярѣ играл, Любица внимательно сплетше вѣночок, на голову ему сложила, рекше, что и гласный кос не перевышает его милый голосок.

Един раз посѣтивше Любицу Милен, ей на поли поиманную горличку принес в подарок; Любица радостно пріяла дарок, поймавше любовну птичку за ноженьки видѣла, як непокойно трепочет крыльцями, щебочет, як бы дакого на помощь звала; — Любица с жалостным чувством смотрит непокойную плѣницю: — што ти миленька горличко? ты свободы желаешь? — кого зовешь? за ким тужишь? о наистѣ ты за другочком тоскуешь; о Милен! смотри, як она страстна! позволи, да пущу ю; тогда растворше перстики, и птичечка сей час щебетаючи отлетѣла на вѣтви, и далѣй искати содружочка своего. Любица на той вид печальная стала, склонивше головку на Миленовы плеча, в слезах рекла: О Милен! чтобы я чинила, естлиб и я так тебе стратила? О Господи! я бы болше не жила, яб сей час лишилася жизни! — Милен! я без тебе жити не могу. То самое чувствовал и оскорбленный Милен, и притулился к слезящей дѣвушкѣ. —

Минувшу в так сладком и благом согласіи должайшему времени, обоє щастливіи были! Милен каждый день посѣщал Любицу, онаже всегда новым занимала его веселіем. Случилося еден крат, что Милен во обычный час пришедше, не найшол любезну дѣвушку в рошицѣ; непокойно' ждал ю, и она не пріиходит; вызирает, идет ей в стрѣчу, и дѣвушки не есть, всходит на высокаго бука, — не видно дѣвушки. — О Господи! что сталося? ачей она больна? ачей головка ю болит? или что сталося? О я йду, йду, посмотрю ю! и в том стененіи вырѣзал на етом бучку имя любезной, вырѣзал и своє, и оба вѣночком незабудковым окружил, и благословил их рекше: расти, разширяйся бучку зеленый, расти чрез вѣки, и с тобой да растут имена и чистая наша любовь! Посему зажурен вергся на горбик под розовый корчь, рученьками Любичима засаженый, и стенял; — и се пред ним Любица побуренными и расплетеными волосами, выплакаными очеськами, без вѣночка на головѣ, без косицѣ на персех, сполошена як молода серна гонившу ю ловцю. — О небо! скочил троненый Милен, что тобѣ голубочко моя? кто тебе оскорбляет? скажи, йду и помщуся, сражуся и с самим великаном; Любица отворила плачущій ротик, но слово умлѣло, не могла промовити, только слезы тучею ліялися из чорных очей! Молю тя небом, скажи вину болѣзни любезна, скричал Милен, и отер лицем своим драгоцѣнныи слезы падаючій из очей Любицы. — О Милен, любезный пріятелю, солодкій друже! мене силят, — о Милен! мене нудит мамушка другаго любити; — мене мамушка уже обручила Лукану, богатому на сей сторонѣ ватагови; и замолчала, оченька предником покрыла, горко тоскуя. Милен ужасно устрашился, ем дѣвушку за руку; — так есть, продолжала Любица, Лукан силный и богатый, стада его пространно пасутся по горах и долинах, он лукавый Лукан прелестил мамушку мою, и обманул ю, а она желающая моего щастія, мене обѣщала ему; сіє вырекше впала в притул пораженнаго юношенька. — Но нѣт! Милен, я на сіє не склонюся, паду к ногам любезной матери, цѣловати буду колѣна ей, и умолю, умягчу душу ей, и она отстанет от сего намѣренія, она мудра, она благосклонна, она любезна мамушка.

О здѣлай тое любезна, говорил Милен, здѣлай, я чаю склоненія ей, она не будет противна нашему сочетанію. — Я любезный друже все сдѣлаю, я готова и без согласія мамушки тебе слѣдовати, я Луканова не буду, хотяй бы он и царским владѣл стадом; — я не послухаю мамушку, и не есть силы, чтоб она мя от тебе оттягла, я с тобой йду. — И что ты сказала? скоро перервал слово Милен, что ты сказала? ты не подумала, ты без разсужденія

слѣпыми чувствами везешся. Нѣт любезная! сіе случитися не может, ты повинна мамушку слухати, твоя повиность, стару мамушку подкрѣпляти, ей суду подвергшеся волю ей исполнити; любезна, мы хочем сочетатися в брак, мы хочем в заимной любвѣ новое составити общество, и желаем блаженства; но узнай, что благословеніе Господнє спояется с благословеніем родителей. — О любезна, не противися материному желанію, да не отимет от тебе благословеніе и не изречет, хотяй не нароком клятву на тебе; бо тогда унылое будет наше сочетаніе, и наша жизнь будет блуд, будет грѣх и мерзость. Но послухай, иди, моли мамушку, склони сердце ей, и проси от ней благословенія. — О Милен! отвѣщала Любица, я повиновавшеся матери нещастна буду, а непослушна такожде нещастна; о Милен! я таже на всякій случай нещастна! Мамочку обмантил лукавый Лукан, ю богатство прелестило: она думает, что в множествѣ стада и имѣній залежит щастіе, она блеском обманута, непремѣнно Лукана желает зятя; Милен! я на всякій случай нещастна, — и тогда горко заплакала. — Не огорчай состояніе твоє любезна напрасным судом, судьба наша у Господа. — Ты повинуйся волѣ матери твоей, бо Бог непослушныя дѣти наказует, чти матерь твою, буди послушна повелѣніям ей, Господь помилует тя, и воздасть ти благодать за послушаніе, буди послушна як Ісаак отцу своєму; и єстли такая наша судьба, что мы соизволеніем матери твоей едно быти не можем, тогда прощай любезна, забудь мене, я отиду от туду в далеки стороны, пойду на конец свѣта, пойду в пустыню, скрыюся в скалы, и як набожный пустынник буду вздыхати к Господу о щастливой твоей участи. — Але драгая, пойди к матери, моли ю, и проси о благосклонности; — пойду и я, буду ю умоляти, просити, и чаю потѣху от ней; бо она твоя мамушка, она немилостива быти не может. — О не сердися друже, сказала Любица; — я чувством тронена изрекла пустое слово; я йду к мамушкѣ, йду, она добра, она склонна будет на моє желаніе. Так тішилися заимною надеждою, и солнце склонилося; они разлучилися.

Милен ужасными мыслями отяжен ступил в обыстя отца своего Богдана, цѣлую нощь сражался с тяжкими сонными видѣніями, непокойно ожидал утра, которое ему щастіе или вѣчную принесет пагубу. — Пришедшу утру, вывел стадо на береги рѣки, на зеленую стерню, вручив его другу своєму Братолюбу, сам с ужасным попеченіем переплыл на другу сторону, где уже его веселым видом и смѣющим ротиком прекрасна ожидала Любица; наремно летѣла ему в обятія, и сказала: Милен! мы щастливыи, мамушка склонилася на мою тоску, она изволила, чтоб я по моєму сердцу супруга избрала, приложивше, что тогда совершенну волю изявит, коль тебе сама увидит, и познает лично; бо молода дѣвица, — говорила — любовію и внѣшним тронена блеском часто обманутися может; она не разсуждает, слѣпою склонностію ведена бѣжит нещастна, як рыба на удицю, и на послѣд главатости своей жертва останет, цѣлую тоскуя жизнь, и проклиная пер-вый перс своих огень, которым вѣк свой спалила. Я сказала мамушкѣ, что ты благочестив и добродѣтельный, и что ей на истѣ до дяки впадешь; она засміялася и обѣщала своє благословеніе, естли тебе достойным на сіє увидит. — Теперь Милен! приди со мною, и покажи нравы твой матери моей, дасть Господь не по долгом времени и твоей. Та уже мамушка твоя знает о нашей склонности? — но я еще отцу моєму о тебѣ не сказал: — учини милость Любиценько, приди сей час к старому отцу моєму, чтоб он видѣл щастіе моє, и благословил нас; он благосклонен будет, ты ему полюбишся; приди любезна, не далеко там под горою хижица наша. Любица склонилася на жадость юноши, — бо что не соизволит любовію плѣнена дѣвушка? – И поспѣшно нарвала цвѣточки, сплела нову парту, умыла чистою поточка водою прекрасное личенько, и сей час готово убрана як Ангелик стояла перед любезным, готова на вся желанія его. Хитро

таже позбералися; руки подавше собѣ летѣли як мысль к берегу, разом скочили в лодочку, и ледва сколько минут, они уже на маленьком дворику. — Остань, пождай немножко любезна, я сам войду к отцу, и приготовлю его на твой прієм; Любица остала под зеленою плодом важною грушкою. Милен тихо войшол в колибу, став перед сѣдым родителем, порумянѣв, спустил очи на землю. —

Что такое сыне, что ти дѣтино? якого нещастія вѣститель приходить ты? говори смѣло сыне. — Милен приближился, поял за руку стараго, и поцѣловаів ю, отворил рот, но слово на языку сперлося — он замолк. — Что ти дѣтино? вопроси старик, и Милен сражающеся чувствами начал: Няню солодкій, я люблю едну дѣвушку, и сей час с нову занѣмѣл; — прошу о соизволеніи, — позволи лучшую, достойнѣшую и нравнѣшую свѣта сего дѣвицю пріяти за невѣсту! — Посмотрив острожно старый Богдан единаго сына своего, и с достояніем рек: Естьли ты красотою и блеском внѣщним не обманутый сыне мой, естьли избранна тобой дѣвушка богобойна и побожна есть, тогда щастливый будешь, бо Господь благословеніе токмо любящим его и добронравным давает. — Няню любезный, отвѣщал радостно Милен; я не обманутый красотою ни пустым блеском; дѣвушка моя, хотяй и весь женскій пол перевышает красотами и нѣжностію, но при том богобойнѣйша, честнѣйша, благонравнѣйша есть всѣх дружек своих, она достойнѣйша твоєю быти невѣстою; — сія рек вышол з хижчины, и под минутою Любица стояла перед стариком, Миленом введена.

Любица старому дивною показалася, и естьлиб ей крыла не отсутствовали, думати повинен был бы, что Ангел є неба присутствует ему; она тронена спустила оченька, личка ей спламенѣли, головка в землю внуренна, не смѣла и взор един вперти на старого, и уже стыдилася сама себе. Милен то на отца смотрѣл и радовался, что он внимательно витает свою дѣвушку, то весело на дѣвушку глянувше, распалялся сердцем; на послѣд взял ю за рученьку: прійди любезна дѣвице, поцѣлуй руку лучшаго на свѣтѣ отца; Любица нѣмо поцѣловала старикову руку.

Старый Богдан як очаренный не мог очи отклонити от прекрасныя дѣвушки, и сам незная, чому якуюсь велику склонность чувствует к прелюбезной дѣтинѣ; и наремно скричал: О Господи! в образі, в сѣх очах, в сем честном челѣ я познаваю, я ображаю любезнаго моего друга. — Дѣвице скажи, ты Драгомірова дщерь? — бо образ сей есть его любезный образ, в молодости моего драгоцѣннаго друга! скажи любезна, кто есть отец твой? Мой отец сказала жалостно Любица, был Драгомір, но я его не зпознала, мене мамка еще под серденьком носила, коли он преставился. Мати моя каждый день на гробѣ его плакала, и там мене в болести сердца породила.

Тогда потрясся тѣлом и душею старый Богдан, заключил в обятія дражайшаго друга своего дѣвушку, и горенько заплакал: дѣтино! ты Драгомірова дщерь, ты честнѣйшаго, блаженѣйшаго товариша моего дѣтина; он уже с Богом почивает, а я тужу за ним; он не был богатый, но порядный человѣк, и прото его Господь всегда благословил, не мал он врага, не завидѣл ему никто, бо он никогда не отпустил убогаго без помощи, без потѣхи. — Дѣвушко, а ты теперь изволила моєю быти невѣстою? я обновляюся в твоем согласіи, тебе люблю болше як всѣ дѣвушки, бо знаю, что ты образ отца твоего носяще изобилно и нравов его наслѣдница еси. Господь да благословит тя, да блогословит вас в купѣ, и подаст вам долгоденствіе.

Милен горѣв от радости, вибѣг приготовити дражайшей своей ужину; наполнил кошички яблоками, грушками, сливами, бороскваами, и виноградами, положил на стол молодаго масла, сыра, меду, и бѣлый як снѣг хлѣб; — так гостил миленьку, и естлиб мог был, и сердце своє положил бы ей на гостину; поял румяное яблочко, давал миленькой с словами: то так румяное як твоє личко было, коли я тебе первый раз увидѣл. — Весело угощалися любовники, и уже соненько послѣдними сіяло за горы лучами; Любица извѣстила, что ей нужно отити; отбралася, прощалася с стариком, и отишла на обятіях Милена, который ю весело ажь к хижицѣ ей отпровадил; — обѣщая, что утром посѣтит ю, и любезну мамушку ей благочестивую, и от всѣх почтенную Власту, и ей свою склонность изявит постоянно.

(Дале буде)

Януар

08: Мікловш Шолтейс, держсекретарь з вопросув релігійных и націоналных капчань Офіса премєр-міністера продовжыв зачатї у децемброви стрічі из руководителями націоналных меншын Мадярщины, на котрых обсудили планы на 2021. рук. По переговорах з ведучима полськуй сполности пан держсекретарь стрітив ся из выбраныма руководителями – ги казав Ференц Раковцій II.: „майвірного народа", русинув. Вірі Ґіріц, націоналному посланику Русинув у Парламентї, и Віктору Крамаренко, предсїдателю Вседержавного Русинського Самосправованя Мікловш Шолтейс подяковав за помуч у реалізації будованя ґрекокатолицькуй церьковли в Дебреценї и выразив надїю, же у септембрі уже довєдна зучастнять ся на Русинськум отпустї у обновленуй ґрекокатолицькуй церьковли у Шайовпалфолї. Пан держсекретарь закончив свою зазначку у фейсбукови: „Да благословить Господь Бог жыючых у Мадярщинї Полякув и Русинув!"

Жерело: фейсбук-сторонка пана Держсекретаря

Фебруар

16.: Мікловш Шолтейс, держсекретарь з вопросув релігійных и націоналных капчань Офіса премєр-міністера, на пресконференції у Пустовамоші (область Фейер) заявив: Про наше правительство важно захраненя націоналных меншыновых сполностюв, завто рішенём правительства сёго рока 1, 356 міліонув форінтув выдїлено на ремонт содержаных містныма націоналныма самосправованями общеобразователных и культурологічных інстітуцій. Мікловш Шолтейс дав позур на вто, же націоналнї меншыны є неодлучнов частёв мадярськуй нації, завто важно, жебы вни захранили ся и передавали будучым поколїнём свуй язык и културу. Протягом десять рокув правительство на пять раз повысило пудпорованя націоналных меншын и передало їм інстітуції на содержаня. Держсекретарь акцентовав на тум, ож у 2010-м роцї лем 5 інстітуцій было на содержаню націоналных самосправовань, теперь їх число досягло 60. Зміна содержытеля значить и одповідалность, завто дає ся фінансовоє пудпорованя на ремонт про 60 інстітуцій 49-и содержителюв у 13-х областёх Мадярщины. Мікловш Шолтейс додав, ож 45 нїмецькых, 1 горватська и 4 словацькі інстітуції обновлять ся у 2021-м роцї.

Жерело: MTI
Товмачила: Ірина Сюч-Ворінка

Честованї Читателї!

Май повну інформацію за жывот Русинув Мадярщины годнї сьте дустати на нашуй інтернет-сторонї: **http://ruszin.com**

Образы Володимира Микиты

„За упокой” / „Nyugodjék békében”
80 x 120 cm, 1970.

„Пороги” / „Küszöbök”
140 x 84 cm, 1985.

„Овеча кошара” / „Juhkarám”
137 x 171 cm, 2004.

Mikita Volodimir festményei

„На поточку прали” / „A pataknál mostak...”
145 x 179 cm, 2001.

„На Новый рук”
„Újévre”
130 x 110 cm, 1966.

„Цімборкы” / „Barátnők”, 100 x 120 cm, 2000.

Duna-szentelés Budapesten

2021-ben néhány sajátosságot is hordozott a már megszokott Duna-szentelés szertartása.

Az egyik különlegessége az idei Duna-szentelésnek, hogy nem az ünnep napján, január 6-án tartotta meg Fülöp metropolita, hanem egy nappal hamarabb, január 5-én. A változást azonban ezúttal nem a járvány különleges helyzete okozta, hanem egész egyszerűen az, hogy a Magyar Katolikus Püspöki Kar legtöbb tagja, így a görögkatolikus püspökök is január 6-án Pécsett ünnepelnek, mégpedig Felföldi László pécsi megyéspüspök püspökszentelésével egybe kötve. A liturgikus előírások egyébként lehetővé is teszik, hogy már előző este, a vecsernye és Szent Bazil Liturgia után is lehet vizet szentelni. Így a Fő utcai templomban már délelőtt elkezdték ezt a szertartást, s utána, a már megszokott időben – csak egy nappal hamarabb – déli 12 órakor kint voltak a Batthyány téri mólónál a nagy vízszentelés elimádkozására.

A másik különlegességet azonban valóban az elővigyázatosság tette indokolttá.

A szentelés egyik szép mozzanata, hogy a keresztet a tropár éneklése közben háromszor belemerítik a vízbe, majd minden résztvevő ezt a szenteltvízből kiemelt keresztet csókolja meg. Ez most elmaradt, de azért a frissen szentelt

Duna víz áldásából minden jelenlévő imádkozó bőségesen részesülhetett. A nagy vízszentelés befejezésekor Fülöp metropolita a megtisztulás szükségességéről és lehetőségéről mondott néhány szót.

Forrás: Hajdúdorogi Egyházmegye

Fotó: Orbán Gellért

Vízkereszt ünnepe

Vízkereszt ünnepe a Mi Urunk, Jézus Krisztus szent Istenjelenésének ünnepe (gör. Theofánia – kb. „Istenjelenés”), mert Jézus megkeresztelésének pillanatában a Szentháromság mindhárom Személye megnyilatkozott az embereknek. Az Úr Jézus testileg alámerült a Jordán folyó vízébe, a Szentlélek galamb képében leszállt reá, a mennyből pedig az Atya Isten hangja hallatszott.

Vízkereszt ünnepének vigíliáján görögkatolikus szertartásrendünk a nagyvecsernye szertartását írja elő Szent Bazil liturgiájával, melyet az egyházmegye székesegyházában Dr. Orosz Atanáz, a Miskolci Görögkatolikus Egyházmegye püspöke vezetett. Ez után a templomban végezte el a nagy vízszentelés szertartását.

A nagy vízszentelés szertartása és imádságainak tartalma tükrözik a legjobban Keleti Egyházunknak a szenteltvíz erejébe és áldásába vetett hitét. Ezekben az imákban ismételten kérjük a Szentlelket, hogy szálljon le a vízre, tisztítsa meg és szentelje meg, és részesítse a lélek és test számára a gyógyulás erejének adományában. A vízszentelés nagyon szép és mély imádságai a legszentebb Szentháromságot magasztalják és kérik a Szentlelket, hogy szálljon alá és maga szentelje meg a vizet. Itt kiemelve találjuk a vízszentelés fontosságát, erejét és szentségét.

Vízkereszt előestéjén a Szent Miklós-székesegyházban

„Az ember csak az Isten lelkében alámerülve öltheti fel mindörökre azt a romolhatatlan, lélekből született istengyermekséget, amely megállhat Isten színe előtt félelem és szégyen nélkül, mert letörölt róla az isteni szeretet minden szennyet, minden bajt, minden nyomorúságot.” – mondta dr. Kruppa Tamás parókus atya január 5-én: ekkor tartották Nagy Szent Bazil liturgiáját a nyíregyházi Szent Miklós-székesegyházban. A liturgiával egybekötve végezték a nagy alkonyati zsolozsma és vízszentelés szertartását, melyen Szocska A. Ábel megyéspüspök megszentelte a vizet.

Szöveg és fotó: P. Tóth Nóra, Nyíregyházi Egyházmegye

Kedves Olvasóink!

Kérjük, hogy adója 1% a Ruszinokért Alapítványnak adományozza!

Adószáma: 18170720-1-42

Koszorúzás Hodinka Antal akadémikus sírjánál

Ez év február 7-én a Fiumei úti temetőben ruszinok gyűltek össze – a pandémia miatt csak Budapestről. A hagyomány szerint minden évben az egész országból eljönnek ide a ruszinok– most körülbelül húszan lehettünk a tisztelet koszorúival kezünkben. Ezen a hideg, néha esős vasárnapon jó volt találkozni a többiekkel, igyekeztünk felismerni egymást a maszkok mögött, beszélgettünk egy keveset. Pandémia idején csak így van lehetőségünk a személyes találkozásokra.

Dr. Ljavinecz István, a Ruszinok Világtanácsának elnöke és Kramarenko Viktor, az ORÖ elnöke beszédei után koszorúkat helyeztek el Giricz Vera, a magyar országgyűlés ruszin szószolója nevében Giricz Viktor, dr. Ljavinecz István, Kramarenko Viktor, a Budapesti Ruszin Önkormányzatok elnökei és tagjai. A megemlékezésen jelen volt dr. Ljavinecz Marianna, a Fővárosi Ruszin Nemzetiségi Önkormányzat elnöke is.

Hodinka Antal emlékére

Kárpátalján, Szeklence faluban a Csodatevő Szent Miklós 17. századbeli görögkatolikus fatemplom falán található emléktábla őrzi Hodinka Antal akadémikus édesapja, Hodinka Román volt parókus emlékét.

A II. Rákóczi Ferenc Magyar Főiskolán működik Hodinka Antal Nyelvészeti Kutatóközpont. Ukrajna, Beregszász, Kossuth tér 6.

Ungváron Hodinka Antal nevét utca viseli.

Az ORÖ által az akadémikus tiszteletére 2004-ben alapított Hodinka Antal díj (plakett és oklevél).

Hodinka Antal Ruszin Tudományos Intézet, Budapest, Gyarmat u. 85/B.

Hodinka Antal akadémikus emléktábla, Budapest, Benczúr u.5.

Hodinka Antal akadémikus emléktáblája a Pécsi Tudományegyetem falán, Pécs, Szántó Kovács János u.1/B.

Hodinka Antal akadémikus sírja, Budapest Fiumei úti Sírkert, 24. parcella, 1. sor 47. sír.

A geszterédi kápolna

Ötven éve várták és négy éven át építették a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Geszteréden a Szent Kozma és Szent Damján ingyenes orvosok tiszteletére 2018. október 27-én felszentelt kápolnát. A szentelést Szocska A. Ábel nyíregyházi megyéspüspök végezte.

„A rossz idő sem veszi el a szépségét ennek az ünnepi alkalomnak, hiszen a szenteltvízzel való meghintés mellett a Jóisten is megáldja és megszenteli ezt az új templomot odafentről" – így kezdődött prédikáció a kápolnaszentelés ünnepén. Az eső csak addig tartott, amíg a szentelő püspök, a papság és az asszisztencia el nem indult az iskolától a község legújabb épületéig, a görögkatolikus kápolnáig.

A mártírhalált halt eperjesi püspök, Boldog Gojdics Pál ereklyéjét díszes menetben vitték a település főterén épített kápolna elé. Az ereklyét a nyíregyházi megyéspüspök tartotta a magasba tizenkét pap, három diakónus, a ministránsok és a hívek kíséretében, s helyezte a zárt templomajtó előtti asztalra. Miután szenteltvízzel meghintette a kápolna épületét kívülről, hosszabb imák után kereszt alakban megkopogtatta az ajtót, a kápolna bejárata megnyílt, s a papság és a hívek a templomszentelés tropárját énekelve bevonultak. A templomszentelés szertartása, amelynek minden mozzanata jelentéssel és jelentőséggel bír, a leendő oltárasztal körül folytatódott.

A kápolna falait belülről műróval (megszentelt olaj), szenteltvízzel és tömjénnel szentelték meg, és kezdetét vette az első Szent Liturgia a falak között. A prédikációt tartó püspök utalt arra, hogy az elődök áldásával elindított munka gyümölcse Isten e hajlékának megépülése. A kápolna névadói, Szent Kozma és Szent Damján ingyenes orvosok „számára nem egyvalami a templom, és másvalami a munkahely, hanem tevékenységük igehirdetővé, a mindennapok apostolaivá szenteli őket" – idézett egy róluk szóló leírást. A templom szolgálati helye a Geszteréden működő házi segítségnyújtó szolgálatnak is, amely szintén Kozma és Damján nevét viseli, a két ingyenes orvosét, akiknek a tevékenysége ebből a tekintetből is követendő példa, mert keresztényként akkor is végeznünk kell a felebaráti szeretet gyakorlását, amikor nem köszönik meg, amikor nem jutalmazzák – mutatott rá Szocska Ábel.

A liturgia végén a megyéspüspök – elismerve a templomépítő munkát – papi mellkereszt viselésére jogosította fel Munkácsi János parókust.

„A '90-es évektől gondolkodtak a kápolna elhelyezéséről, és több lehetséges helyszín közül végül egy olyan telekre esett a választás, melyen egy ősi görögkatolikus család, Mihalovics Mihály családja élt egykor" – tudtuk meg a geszterédi származású Nagy Tibor atyától.

A tervezést 2013-ban kezdték meg, az alapkövet 2015 augusztusában tették le ünnepi keretek közt, a szertartáson Orosz Atanáz az akkor újonnan alapított Nyíregyházi Egyházmegye apostoli kormányzójaként vett részt.

Az Érpatak filiájaként (alegyház) működő közösség képviselő-testületének tagja, idősebb Nagy Béla, két görögkatolikus lelkipásztor édesapja, majdnem ötven évig szorgalmazta a templom építését. A megvalósításhoz évtizedeken keresztül nagyon sokan járultak hozzá, többek között a huszonkét évet itt szolgáló, elhunyt idősebb Orosz Árpád atya, az adományozó hívek, Geszteréd Község Önkormányzata, Bacskai József gazdasági ügyekért felelős helyettes államtitkár, a Balkányi Görögkatolikus Egyházközség, az Emberi Erőforrások Minisztériuma, a Nyíregyházi Egyházmegye. Az engedélyek, terveztetés és a kivitelezés kezdetekor Kocsis Fülöp metropolitának és Orosz Atanáz miskolci megyéspüspöknek is volt szerepe ebben a folyamatban.

A 2011-es népszámlálás adatai alapján 300 helyi görögkatolikusnak és az ebből aktívan liturgiára járó 50 fős közösségnek immár gyakrabban lesz alkalma gyakorolnia vallását, hiszen eddig háromhetente tartottak Szent Liturgiát a római katolikus templomban, most azonban minden héten lesz misézés Érpatak filiájában, Geszteréden, a Wachsler György tervei alapján épült kápolnában – tájékoztatott Munkácsi atya.

Szöveg és fotó: Polyákné Tóth Nóra, Nyíregyházi Egyházmegye

Ruszinkó Jánosné
„Az Év Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Önkéntese” egyik díjazottja

A Hierotheosz Egyesület által működtetett Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Család, Esélyteremtő és Önkéntes Ház meghirdette „Az Év Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkéntese” díjat. A három díjazott közül az egyiket Ruszinkó Jánosné, a Máriapócsi Ruszin Nemzetiségi Önkormányzat elnöke kapta.

Mancika néni megalakulása óta vezeti a Máriapócsi Ruszin Önkormányzatot. Intézi hivatalos ügyeit, szervezi rendezvényeit, ápolja a ruszin vallási és népi hagyományokat. Ezek a tevékenységek a vallással szorosan összekapcsolódnak, hiszen a görögkatolikus vallást a ruszinok alapították meg Máriapócson. Minden évben hagyományőrző tábort szervez a fiataljainknak, melyet naponta koordinál, szervezi az önkéntes segítőket is.

A megalakulásuktól kezdve minden évben megvalósít egy-egy jelentős zarándokutat, mellyel hitéletünket is erősíti. Ennek köszönhetően zarándoklatok valósulhattak meg Kárpátaljára, Kassára, Borsiba, Sárospatakra, Máriazellbe, Pásztó - Szentkútra, Sajópálfalára, Ópusztaszerre, Esztergomba. Ezek a zarándoklatok családokat, generációkat hoztak össze, hiszen a fiatal és az idős korosztály képviselői egyaránt részt vettek bennük.

Tevékenysége során célja a ruszin nemzetiségűek kulturális és hitéletének ápolása. Igyekszik pályázatok beadásával megvalósítani terveinket, szem előtt tartva az itt élők életkörülményeit. A zarándokutakkal, programokkal célja a próbatétel mellett a kapcsolatok ápolása, az összefogás fenntartása, és hagyományaink továbbadása a fiatal nemzedéknek. Teszi ezt önkéntesek bevonásával, hiszen a szervezéshez és lebonyolításhoz sok önkéntes segítséget vesz igénybe. Azt is lehet mondani, nem csak Ő önkénteskedik, hanem szervezi az önkéntes tevékenységet is a településen.

Hagyományőrző húsvéti, nyári és karácsonyi programokat szervez, a városi rendezvények rendszeres fellépője énekeivel, verseivel, főzőtudományával. Nincs olyan városi rendezvény, amelyen előadóként, közreműködőként nem vesz részt, hiszen vezéregyénisége a Nyugdíjas Népdalkörnek is. Hagyományápoló tevékenységét a horgolásban is megmutatja, több fiatalnak adta már át tudását ezen a területen is, ezáltal is kiemelkedik a generációk közötti tudás átadásában és a párbeszéd létrehozásában.

2019-ben irányításával részt vettünk a Gojdics Péter Pál és Romzsa Tódor mozaikok létrehozásában, majd 2020-ban a Szent II. János Pál pápa úti ikon megvalósításában működött együtt a Görögkatolikus Egyházzal.

Nélküle nem jött volna létre egy ilyen jó közösség, mely nem csak a saját érdekeit tartja szem előtt, hanem a városban és az országban működő civil emberek igényeit is.

A díjhoz szeretettel gratulálunk, munkájához kívánunk nagyon jó egészséget és további kitartást.

Tisztelt Olvasók!

Bővebb információt a magyarországi ruszinok életéről WEB oldalunkon találhatnak:

http://ruszin.com

Mikita Volodimir jubileuma

Ukrajna népművésze (1991), az Ukrán Nemzeti Művészeti Akadémia akadémikusa (2004), Ukrajna T. Sevcsenko Nemzeti Díjának díjazottja (2005), a Duchnovics Alexander világdíj díjazottja (Prága, 2001), a Hodinka Antal akadémikus díj díjazottja (Budapest, 2011), a T. Jablonszka-díj díjazottja (2016), háromszoros díjazottja a Boksay J. és Erdélyi A. megyei díjnak (1995, 2005 és 2010), az Ukrajnai Művészek Országos Szövetségének tagja (1962). A „Bölcs Jaroszláv fejedelem rendje” IV. és V. fokozatának kitüntetettje (2006, 2011). Az „Ezüst festőállvány” című diákfestő verseny zsűrijének tagja (2016., 2017. tavasz, 2017. ősz).

Mikita Volodimir tehetségével és munkájával önálló festőteret teremtett, saját felismerhető konstruktív értelmezési módját a Kárpátok világának. Mindig és mindenütt festett, így felvétele az ungvári művészeti iskolába egészen megalapozott volt. Körében olyanok tanultak, akikből végül a kárpátaljai festőiskola harmadik generációja növekedett ki. A művész még fiatalkorában kidolgozta a művészeti élet szabályait - megalkotta az önfegyelem törvényeit, a testet harmóniában fenntartó gyakorlat-rendszert, minden más a veleszületett szorgalommal hozzáadódott. A művészethez való hozzáállásáról így nyilatkozott: „Hosszasan festek. Ezért minden munka erős energiával van felruházva”.

Már az első, realisztikusan kivitelezett művekben magabiztos kenet jelenik meg, amely formát épít a jövőbeli konstruktivitás hírnökére. A kezdetektől fogva mély érdeklődés mutat az ember felé, a fizikai és pszichológiai egység közvetítésének vágyát, a portré műfaj összes alkotóelemét jelenteti meg műveiben. Érezhető a forma, a képlékenység, a színvilág sikeresen megtalált egyensúlya. Portréit jeles kárpátaljai események résztvevőiről festette, melyek sok szempontból merészek és újszerűek az akkori körülményekhez képest. Portréjának egyik csúcsa a „Moja Mamka” (Édesanyám, 1967) című műve.

Mikita létrehozott egy híres folklór-eposz műsorozatot, amely az emberek életének szinte minden megnyilvánulását kibontja. Megalkotta általánosított monumentális tájképét - egy újabb olvasatot Kárpátalja természetéről. A művész számára nagyon fontos a ház témája - az otthon, a világ egyéni központja és a fatemplom témája, amely a Kárpátokat szimbolizálja „Narodna gotika” (Népi gótika, 1968). Művészetének minden időszakában a csendéletek szintén jelen voltak. Az 1980-as évek vége a modern kísérletek idejét jelentette számára: a festő műveivel tiltakozik a vadon élő állatok a technokrata fantáziák miatti pusztulása ellen. Ugyanakkor a művészt mindig is az emberek élete aggasztotta leginkább.

Mikita Volodimir, az Ukrán Nemzeti Művészeti Akadémia akadémikusa minden magas megtisztelő címet megkapott, és 2005-ben Ukrajna legmagasabb kitüntetését - a Sevcsenko-díjat is megkapta. Művei számos ukrajnai és külföldi múzeum tulajdonában megtalálhatók, otthon Mikita volt az első, aki műveiből magán múzeumot hozott létre. A múzeumhoz, a tárgyakhoz különös áhítattal vonzódik: „Életemben soha nem kértem senkitől semmit. Inkább nyíljon meg alattam a föld. A múzeumot magam hoztam létre. Nem tudok ilyen, még a művész életében létrehozott múzeumokról, talán Picassonak és Dalinak lehetett”.

Mikita Volodimir továbbra is tevékeny, látogatja a kiállításokat, ahol mindig értékes gondolatokkal és hozzáértéssel viszonyul kollégái munkáihoz.

Mikita Volodimir 1931. február 1-én született Kárpátalján, a Munkácsi járásban található Rákosinóban, földműves családban, ma is ruszinnak vallja magát.

Közösségünk és szerkesztőségünk nevében is gratulálunk születésnapján! Éljen soká, sok-sok boldog éven át!

Forrás: zakarpat.brovdi.art;
Szirochman Mihajlo.
Fordította: Szűcs-Vorinka Irén

Manajló András:
„A Manajló festőfamília helye és szerepe az egyetemes ruszin kultúrában”

Manajló András európai látókörű művészként és közéleti személyiségként láttatja velünk Manajló Fedor, Iván, Viktória és a saját alkotó munkáját. A könyv bemutatja az olvasónak a ruszin festőművész család mindhárom nemzedéke munkásságának emberi értékeit és rendkívül magas európai esztétikai szintjét, valamint tehetségük kivételességét. Ennek az eredeti, tudományos műnek segítségével a hivatásos művészettörténészek és a kultúrák történetének kutatói mélyrehatóan tanulmányozhatják a Manajló festőcsalád három nemzedékének hozzájárulását és helyét a ruszin kultúra képviselőiként az összeurópai kultúrában a viharos XX. században és a harmadik évezred elején. A ruszin művészet hódolóinak serege és a ruszin diaszpóra szerte a világon cáfolhatatlan bizonyítékot talál a Manajlók három nemzedékének elévülhetetlen érdemeire és alkotásaik világszínvonalára.

Manajló András könyve, melyet gazdag illusztrációs anyag egészíti ki, emlékművet állít a kárpátaljai festőiskolának, az egész ruszin művészetnek, és természetesen mindenképpen méltó a szakemberek és az érdeklődő olvasók figyelmére.

Dr. Sc. Ivan Pop professzor,
Schola Ludus-díjas, Hodinka Antal-díjas.

Összefoglalás

A népművészet minden megnyilvánulásának évszázadok által felgyülemlett masszája azzá az energetikai és esztétikai potenciállá vált, mely az egész Kárpátaljai művészet mozgatóereje lett. A népi világfelfogás tiszteletteljes viszonyulást jelent elődeink földjéhez. A hit szépen kiépített rendszere a lelkiséget gazdagította. Ezen a földön a ruszin etnosz energetikai szíveként és szimbólumaként a maga tisztaságában és szentségében maradt meg az ősi szláv nyelv. A nyelv archaizmusokkal teli fonetikai rendszere hozta magával a fogalmi rendszer melodikus festőiességét. A ruszinok pszicho-típusára a szemlélődő filozofálás a jellemző, és ez elősegítette az élethez való pozitív viszony kialakítását.

A Kárpátaljai Festőiskola kifejezés ma már végleg gyökeret vert a modern kelet-európai kritikusok és művészettörténészek lexikai arzenáljában. A műgyűjtők és a széles tömegek kezdenek felfigyelni erre a nem mindennapi, de a világban egyelőre kevéssé ismert művészi jelenségre.

A Manajló festőcsalád ennek az iskolának egyik megalapítója és tevékeny képviselője. Annak ellenére, hogy tagjai különböző utakon járva keresték saját művészi stílusukat, különböző történelmi időkben éltek és különböző művészeti akadémiákon tanultak, mégis egyesíti őket a tudatukban mélyen gyökerező genetikai emlékezet.

Az információ jelenkori áramlásában, a világban végbemenő globalizáció, az iparosodás, számítógépesítés, primitívvé válás és a többi jelenség folyamatában kiemelkedően fontos a Manajló família festőinek az egyetemes ruszin kultúra fejlődéséhez tett hozzájárulása. Véleményem szerint azért, mert újító szellemiségre, az önújulásra, az új távlatok felé való törekvésre szólít, s emellett felhívja a figyelmet arra is, hogy óvni és féltve őrizni kell annak a népnek történelmi és kulturális hagyományait, ahonnan ők is jöttek.

Ez a hozzáállás formálja és határozza meg a

ruszin képzőművészet tartalmát és jegyeit, őstípusait, kánonjait, kódjait, a művészi nyelv új lehetőségeit. Ezzel, valamint az aktív társadalmi tevékenység segítségével a Manajló festőcsalád képviselői számottevően járultak és járulnak hozzá ehhez a gazdag, sajátos és különleges aurával övezett ruszin kultúra megőrzéséhez, fejlődéséhez és népszerűsítéséhez szerte az egész világon.

Befejezésül szeretném még hozzátenni, hogy a művészet még mindig az érzések és átélések irracionális nyelvén szól az emberhez, őrzi az emberi lélek melegét és formálja az egyén belső világát. Ez olyan régi igazság, mint maga a világ, és talán banálisan is hangzik, de nincs nélküle ember, és minden nemzedék újra és újra felfedezi, hogy valóban így van.

Manajló András

Kassai Antal (1921-1991)

Az Ukrán Szovjet Szocialista Köztársaság érdemes művésze (1960) és népművésze (1964), az Ukrán Festőművészek Nemzeti Szövetsége tagja (1946).

Kassai Antal azokhoz a festőművészekhez tartozik, akik anélkül lettek nagy művészek, hogy művészeti iskolákban tanultak volna. Sikerének kulcsa a tehetsége, a kiváló festőművészekkel való szoros kapcsolat és főleg az alkotási szenvedélye volt, amely a művészet megértésének bizonyos fokán jelentkezik. Kassai korai művei csodálatos realisztikus tájképek, amelyeken a nagy festőművész, Boksay hatása érezhető. Ám a művész gyorsan rálel saját stílusára, amelyre legjobban a színkombinációk kivételes alkalmazása a jellemző, ami lehetővé teszi a játszadozást a színekkel, amely képességével néha még kérkedik is. Istentől kapott festőtehetségével Kassai tájképein meg tudja örökíteni a természet finom rezdüléseit, az évszakok klasszikus jeleneteit. Magabiztosan fest tájrészleteket és fenséges panorámákat. Művészetében rendkívül szorgalmas, és elkötelezett a festészet iránt.

Kassai Antal 1921. február 24-én született a kárpátaljai Perecsenyi járásban lévő Bercsényifalván, erdész családban. 1939-ben az ungvári gimnáziumban érettségizett, ahol a festészetet Boksay József tanította. Hatására a tehetséges diák elsajátította a képzőművészet alapjait. A középiskola után egy pénzintézetben kezdett dolgozni, közben folytatta a festészetet, folyamatosan fejlődött Boksay és Erdélyi segítségével.

Már a szovjet fennhatóság alatt, 1947-ben vesz részt Kassai először regionális kiállításon. Ezután néhány éven belül gyors emelkedésnek indult: munkáit kiállítják Kijevben, majd Rigában és Moszkvában - népszerűsége egyre csak növekszik. A művész fontos szerepet játszik a Festőművészek Nemzeti Szövetsége kárpátaljai tagozatának életében, közéleti szerepet vállal, bejáratos a kormányhivatalokba. Ő volt valószínűleg az egyetlen művész, aki ellátogathatott Olaszországba, Norvégiába, Kanadába és Japánba, ahonnan érdekes vázlatokat hozott.

Festészetének stílusa az 1970-es években változáson megy keresztül - már lazább vonásokkal ábrázolja a formákat. Az 1980-as években a művész gyakran csak színfoltokkal ábrázol, bravúrosan alkalmazza a feketét.

Kassai Anton élete utolsó napjáig festett, 1992 január 1-én hunyt el.

Forrás: zakarpat.brovdi.art; Szirochman Mihajlo.

Fordította: Szűcs-Vorinka Irén

Duchnovics Alexander: Milen és Ljubica

Idillikus elbeszélés a Ruszinok ősi idejéből

III. rész

Minél többször találkoztak, annál boldogabbak lettek az édes élettől; gyakran mondta Milen, hogy mennyire szerelmes, és hogy az élete Ljubica nélkül üres lenne, mint a nappal nap nélkül, mint az éj hold nélkül; ugyanígy mondta Ljubica is: hogy nem tud élni Milen nélkül, ahogy az állat levegő nélkül, ahogy a hal víz nélkül.

Sokszor dalokat ajándékoztak egymásnak, mikor Ljubica énekelt, Milen kedvese térdére hajtotta fejét, felvidult, és úgy érezte, hogy maga a pacsirta sem szól szebben; mikor pásztordudáján játszott Milen, Ljubica a közben gondosan megfont a koszorút annak fejére tette, mondván, hogy a hangos rigónál is jobb az ő kedves játéka.

Egyszer Milen, mikor Ljubicával találkozott, egy gerlicét hozott ajándékba, melyet a mezőn fogott; Ljubica örömmel fogadta az ajándékot, s lábánál megfogva a szerelmes madárkát, látta, hogy az nyugtalanul verdes szárnyaival, csipog, mintha segítségül hívott volna valakit; - Ljubica szívszorító érzéssel nézi a repeső foglyot: - mi van veled édes gerlicém? szabadságra vágysz? – kit hívsz? kiért szomorkodsz? ó te igazából a társad után vágyódsz; ó Milen! nézd, milyen kétségbeesett! engedd meg, hogy eleresszem; szétnyitotta ujjait, és a madárka csivitelve rögtön felrepült az ágak közé, hogy tovább keresse párját. Ljubica ettől szomorú lett, fejét Milen vállára hajtva könnyek között mondta: Ó Milen! mit tennék, ha én is így elveszítenélek? Ó Istenem! nem élnék tovább, rögtön meghalnék! – Milen! Nem tudok nélküled élni! Ugyanezt érezte a meghatódott Milen is, és a könnyező lányhoz simult. –

Az ennyire édes és áldott egyetértésben eltelt időben mindketten boldogok voltak! Milen minden nap meglátogatta Ljubicát, aki mindig új mulatsággal szórakoztatta. Történt egyszer, hogy megérkezve a szokott időben Milen nem találta a szeretett leányt a kiserdőben; nyugtalanul várta, de nem jön; keresi, elébe megy, és nincs meg a lány, felmászik a magas bükkre, - nem látni a lányt. – Ó Istenem! mi történt? csak nem beteg? csak nem a fejecskéje fáj? vagy mi történt? Ó megyek, megyek, megnézem! és szomorúságában bevéste abba a bükkfába szerelme nevét, a sajátját is, és mindkettőt nefelejcskoszorúval övezte, és megáldotta mondván: növekedj, gyarapodj zöld bükkfácska, növekedj évszázadokon át, s veled neveink és a tiszta szerelmünk! Ezután nyugatlanul vetette magát a kis dombocskára a rózsabokor alatt, melyet Ljubica kezei ültettek, és kínlódott; - és hirtelen Ljubica állt előtte zilált és kiengedett hajjal, kisírt szemekkel, fején nem volt koszorú, ruhájába nem volt tűzve virág, riadtan, mint a vadász által űzött fiatal őz. – Ó, egek! ugrott a kétségbeesett Milen, mi történt gerlicém? ki bánt? mondd el, megyek és megbosszullak, megvívok az óriással is; Ljubica kinyitotta síró száját, de a szó elhalt, nem tudott beszélni, csak a könnyek árja patakzott fekete szemeiből! Az egekre kérlek, áruld el bajodnak okát kedvesem, kiáltott Milen, és saját arcával itatta fel a Ljubica szemeiből hulló drága könnyeket. – Ó Milen, kedves társam, édes barátom! kényszerítenek engem, - ó Milen! engem édesanyám mást szeretni kényszerít; - édesanyám már eljegyzett Lukánnal, aki gazdag juhász a folyónak ezen az oldalán; és elhallgatott, szemeit eltakarta kötényével, keserűen bánkódva. Milen szörnyen megrémült, megfogta a leány kezét; - így van, folytatta Ljubica, Lukán erős és gazdag, sok nyája legel szerteszét a hegyekben és völgyekben, ez az alattomos Lukán bájolgott édesanyámnak, és rászedte őt, és ő a boldogságomat kívánva engem odaígért neki; ezt elbeszélve a megrendült ifjú ölelésébe omlott. - De nem! Milen, én ebbe nem megyek bele, szeretett anyám lábai elé vetem magam, csókolni fogom térdeit, és könyörgök, lelkére beszélek, és ő eláll ettől az elhatározásától, ő bölcs, ő jóakaratú, ő szerető édesanya.

Ó tedd meg ezt kedvesem, mondta Milen, tedd meg, hiszek a jóakaratában, nem lesz ellenére az egybekelésünk. – Én, szerelmes társam, mindent megteszek, kész vagyok édesanyám beleegyezése nélkül is követni téged, nem leszek Lukáné, még ha a királyi nyájat is birtokolná; - nem engedek édesanyámnak, és nincs az az erő, mely engem tőled elválaszt, én veled megyek. - Mit is mondtál? vágott közbe gyorsan Milen, mit mondtál? nem gondoltad át, esztelenül sodródsz a vak érzelmekkel. Nem kedvesem! ez nem történhet meg, hallgatnod kell édesanyádra, ez a kötelességed, az öreg édesanyát támogatni, magadat döntésének alávetve akaratát teljesíteni; kedvesem, meg akarunk esküdni, közös szeretetben új közösséget teremteni, és boldogságra vágyunk; de tudd meg, hogy nincs Isten áldása szülői áldás nélkül. – Ó kedvesem, ne ellenkezz édesanyád kívánságával, ne vonja meg tőled az áldását, hogy akaratlanul is, de meg ne átkozzon; mert akkor reménytelen lesz a házasságunk, és életünk romlott lesz, bűn lesz és szörnyűség. De hallgass ide, menj, könyörögj édesanyádnak, lágyítsd meg a szívét, és kérd áldását ránk. – Ó Milen! felelt Ljubica, ha hallgatok anyámra, boldogtalan leszek, ha ellenkezem, akkor is; Ó Milen! mindenképpen boldogtalan leszek! Édesanyámat Lukán megtévesztette, a gazdagság megbabonázta: azt hiszi, hogy a nyáj és a vagyon nagyságától függ a boldogság, a csillogás elvakította, csakis Lukánt akarja vejének; Milen! mindenképpen szerencsétlen vagyok, - és akkor keservesen felsírt. – Ne kínozd magad feleslegesen kedvesem, sorsunk az Úrnál van. – Engedj édesanyád akaratának, mert megbünteti Isten az engedetlen gyermekeket, tiszteld édesanyádat, hallgass szavára, Isten megkegyelmez, és megjutalmazza engedelmességedet, légy engedelmes, ahogy Izsák atyjának; és ha az a sorsunk, hogy édesanyád akaratára nem lehetünk egyek, akkor ég veled kedvesem, felejts el, elmegyek innen messze tájakra, elmegyek a világ végére, elmegyek a sivatagba, megbújok a sziklák között, és ahogy a szent remete fogom kérlelni Istent boldogulásodért. – De édesem, menj édesanyádhoz, könyörögj neki, és kérd jóakaratát; - elmegyek én is, könyörögni fogok, kérni, és megnyugvást remélni tőle; mert ő a te édesanyád, ő nem lehet szívtelen. – Ó ne haragudj barátom, mondta Ljubica; - keserűségemben rosszat szóltam; elmegyek én édesanyámhoz, elmegyek, ő jó, ő hajlani fog szavamra. Így nyugtatgatták egymást közös reménykedéssel, és lement a nap; szétváltak.

Milen szörnyű gondolatokkal terhelten lépett apja, Bogdán házába, egész éjjel nehéz látomásokkal küzdött álmában, nyugtalanul várta a reggelt, amely vagy boldogságot, vagy örök kárhozatot hoz. – Eljött a reggel, s kiterelte nyáját a folyó partjaira, a zöldellő tarlóra, rábízta Bratoljub barátjára, maga meg szőrnyű kétségek közt átevezett a túlpartra, ahol vidáman és nevető ajkakkal a gyönyörű Ljubica már várta; szenvedélyesen repült ölelésébe, és ezt mondta: Milen! szerencsések vagyunk, édesanyám megértette gondomat, megengedte, hogy szívem szerint válasszak férjet, de kikötötte, hogy csak akkor dönt véglegesen, mikor saját szemével lát és megismer az életben is; mert a fiatal leány - mondta – a szerelemtől és külső csillogástól elvarázsoltan gyakran csalatkozik; nem gondolkodik, vak szenvedélye által vezetve rohan a vesztébe a szerencsétlen, mint hal a csali után, és a végén csökönyössége révén áldozat lesz, végigszenvedi életét, és átkozza keble tüzét, mellyel felégette életét. Elmondtam édesanyámnak, hogy te becsületes és jóravaló vagy, és tényleg kedvére leszel; felnevetett és áldását ígérte, ha erre méltónak talál. – Na, Milen! gyere velem, és mutasd meg jellemed édesanyámnak, ki Isten áldásával nemsokára a te édesanyád is. Hát a te édesanyád már tud az érzéseinkről? – de én még apámnak rólad nem beszéltem: legyél olyan kedves Ljubicenyka, gyere most az én öreg apámhoz, hogy lássa boldogságunkat, és megáldjon; jóindulatú lesz, tetszeni fogsz neki; gyere kedvesem, ott nem messze a hegy alatt van a házunk. Ljubica hajlott az ifjú kívánságára, - mert mire nem képes a szerelmes leány? – Gyorsan virágot szedett, új pártát készített, a patak tiszta vizében megmosta gyönyörű arcát, és máris ott állt kész Angyalként kedvese előtt, hogy mindenben megfeleljen. Azonmód gyorsan felkerekedtek, egymás kezét fogva repültek, mint gondolat, a

partra, rögtön a csónakba ugrottak, és alig pár perc, és már a kis udvaron voltak. – Maradj, várj egy kicsit kedvesem, egyedül megyek be apámhoz, és felkészítem fogadásodra; Ljubica a terméstől roskadozó zöldellő körtefa alatt maradt. Milen csendben bement a házba, megállt szülője előtt, elpirult, földre eresztette tekintetét. –

Mi történt fiam, mi van veled, gyermekem? miféle szerencsétlenség hírét hoztad? beszélj bátran, fiam. – Milen hozzálépett, megfogta az öreg kezét, és megcsókolta, kinyitotta száját, de a szó torkán akadt – megnémult. – Mi van veled, gyermekem? kérdezte az öreg, és Milen érzéseivel küzdve nekikezdett: édes Apám, szeretek egy leányt, és rögtön elhallgatott; - áldásodat kérem, - engedd meg, hogy a világ lejobb, legméltóbb leányát menyasszonyommá fogadjam! – Megnézte gyengéden az öreg Bogdán egyetlen fiát, és méltósággal mondta: Ha a látszó szépség és ragyogás nem csalt meg, édes fiam, ha az általad választott leány istenfélő és jámbor, akkor boldog leszel, mert az Úr áldását csak az őt szeretőknek és a jólelkűeknek adja. – Szeretett apám, válaszolta boldogan Milen; nem tévesztett meg a szépség és az üres csillogás sem; a választottam, bár szépsége és kedvessége felülmúlja az összes lányét, de közben istenfélőbb, igazabb, jólelkűbb minden barátnőjénél, a legméltóbb arra, hogy a menyed legyen; - ezt kimondva kiment a házból, és egy perc alatt az öreg előtt állt Ljubica, kit Milen bevezetett be.

Ljubica csodásnak tűnt az öreg számára, s ha szárnyai lettek volna, azt kellet volna higgye, hogy az egek Angyala van itt; ő meghatódva leeresztette tekintetét, orcái lángra gyúltak, fejecskéjét lehajtotta, nem mert egyszer sem az öregre pillantani, és már nagyon szégyellte magát. Milen vagy az atyjára nézett és örült, hogy az milyen szívélyesen fogadja a lányt, vagy pedig vidáman a leányra nézve szíve felujjongott; végül megfogta a kezét: gyere drága leány, csókold meg a világ legjobb apjának kezét; Ljubica csendesen megcsókolta az öregember kezét.

Az öreg Bogdán, mint a megbabonázott, nem tudta levenni szemeit a gyönyörű leányról, maga sem tudta, miért érez valamilyen nagy rokonszenvet a rendkívül kedves lány iránt; hirtelen felkiáltott: Ó Uram! az arcban, ezekben a szemekben, ebben az őszinte homlokban felismerem, látni vélem a legkedvesebb barátomat. – Mond csak te leány, te Dragomír lánya vagy? – mert ez az arc az ő arca, fiatalságom legdrágább barátjának az arca! mond, kedves, ki a te atyád? Az én apám, mondta szomorúan Ljubica, Dragomír volt, de nem ismertem, édesanyám még csak a szíve alatt hordott, mikor eltávozott. Anyám minden nap a sírjánál sírt, és ott szült meg szíve szomorúságában.

Akkor megremegett testében és lelkében az öreg Bogdán, ölelésébe zárta legnagyobb barátjának lányát, és keservesen felsírt: gyermekem! Dragomír lánya vagy, a legigazabb, legbecsületesebb barátom gyermeke; ő már az Istennél nyugszik, én meg utána bánkódom; nem volt gazdag, de rendes ember, és ezért az Úr áldása volt rajta mindig, ellensége nem volt, nem irigykedett senki rá, mert segítség és vígasz nélkül soha nem hagyta a rászorultat. – Leányom, és te most menyem leszel? életre kapok a beleegyezésedtől, jobban szeretlek az összes lánynál, mert tudom, hogy atyád arcát kaptad szépségül és természetének örököse vagy. Áldjon meg az Úr, áldjon meg mindkettőtöket, és adjon hosszú életet.

Milen ujjongott örömében, kiszaladt vacsorát készíteni szerelmének; megtöltötte a kosarakat almával, körtével, szilvával, barackkal és szőlővel; vette a piros almát, s kedvesének adta, mondván: ez olyan piros, mint az arcod volt, mikor először megláttalak. – Vidáman ettek a szerelmesek, és a nap a hegy mögött már az utolsó sugaraival ragyogott; Ljubica szólt, hogy mennie kell; felkerekedett, búcsút vett az öregtől, és elindult Milen ölelésében, aki vidáman egészen a házáig kísérte; megígérte, hogy reggel meglátogatja, és jámbor édesanyját is, a mindenki által tisztelt Választ, és biztosítja őt szilárd szándékáról.

(Folytatása következik)

Fordította: Giricz Viktor

Január

08: Soltész Miklós, a Miniszterelnökség egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkára folytatta a decemberben megkezdett találkozásokat a Magyarországon élő nemzetiségek választott vezetőivel, akikkel áttekintették a 2021. évi terveiket. A lengyel közösség képviselői után az államtitkár úr - Rákóczi szavaival: „a leghűségesebb nép", a ruszinok választott vezetőivel találkozott. Giricz Vera szószóló asszonynak és Kramarenko Viktor országos elnök úrnak Soltész Miklós megköszönte a debreceni ruszin görögkatolikus fatemplom megvalósításához nyújtott segítségüket. Továbbá kifejezte reményét, hogy szeptemberben már együtt vehetnek részt a ruszin búcsún a megújult görögkatolikus templomban, Sajópálfalán. Az államtitkár úr bejegyzését „Isten áldja a Magyarországon élő lengyeleket és ruszinokat!" mondattal zárta.

forrás: az Államtitkár úr facebook-oldala

Február

10.: A kormánynak fontos a nemzetiségek megmaradása, ezért a kormány döntése értelmében 1,356 milliárd forintból újulnak meg idén helyi nemzetiségi önkormányzatok által fenntartott köznevelési és kulturális intézmények - jelentette be a Miniszterelnökség egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkára a Fejér megyei Pusztavámon tartott sajtótájékoztatóján. Soltész Miklós arra hívta fel a figyelmet, hogy a nemzetiségek természetes részei a magyar nemzetnek, fontos, hogy meg is maradjanak és továbbadják nyelvüket, kultúrájukat. Ezt ismerte fel a kormány, amely tíz év alatt ötszörösére növelte a nemzetiségek támogatását és intézményeket adott át fenntartásba. Az államtitkár emlékezetetett arra, hogy 2010-ben a helyi nemzetiségi önkormányzatok kezelésében mindössze öt köznevelési intézmény volt, most ez a szám hatvan.

Úgy vélte, a fenntartóváltás felelősséggel is jár, ezért nyújtják a felújítási támogatást, ami 49 fenntartó 60 intézményét érinti 13 megyében. Soltész Miklós jelezte, hogy ötvenöt német, egy horvát és négy szlovák nemzetiség által fenntartott intézmény újul meg 2021-ben.

Forrás: MTI

Выдає Вседержавноє Русинськоє Самосправованя / Kiadja az Országos Ruszin Önkormányzat
Отвічателный выдаватель: Віктор Крамаренко / Felelős kiadó: Kramarenko Viktor
Члены редакції: Віктор Ґіріц – главный редактор, Др. Михаил Капраль – редактор, Яношь Мігаль Соноцькый – редактор, Андрій Манайло – умілськый редактор, Ірина Сюч-Ворінка – секретарь.
Выданя нашої новинкы пудпорує Уряд Мадярщины.
A szerkesztőbizottság tagjai: Giricz Viktor – főszerkesztő, Dr. Káprály Mihály – szerkesztő, Szónoczky János Mihály – szerkesztő, Manajló András – művészeti szerkesztő, Szűcs-Vorinka Irén – szerkesztőségi titkár.
Lapunk kiadásának támogatója Magyarország Kormánya.
A szerkesztőség elérhetőségei: Cím: 1147 Budapest, Gyarmat u. 85/b. Tel./Fax: (06-1) 468-2636 http://ruszin.com E-mail: ruszin.onkormanyzat@gmail.com **ISSN: 1785-1149** Kivitelezési munkálatok: Croatica Nonprofit Kft. A lapban megjelent cikkek felhasználása kizárólag a „Ruszin Világ"-ra való hivatkozással lehetséges.